SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 216. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 13, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛИСТОПАДА 1992. Ч. 216. РІК XCIX.

УКРАЇНА І АВСТРАЛІЯ ОБМІНЯЛИСЯ ПОЧЕСНИМИ КОНСУЛАМИ

Київ (УНІАР). — У четвер, 5-го листопада, відбулося в столиці України офіційне відкриття бюра почесного консула Австралії в Україні. Воно міститиметься на третьому поверсі будинку на вулиці Малопідвальній ч. 8.

Почесним консулем міністерство закордонних справ Австралії призначило громадянина України Сергія Березовенка, кандидата економічних наук, доцента Київського Університету. С. Березовенко очолює Центр аналізи ділової активности і ринкових досліджень, йому 37 років, на дипломатичній роботі раніше не працював.

В урочистій церемонії взяли участь заступник міністра закордонних справ України Валентин Ліпатов та амбасадор Австралії в Україні (що є також амбасадором в Росії) Кевин Голг.

Останній на зустрічі з журналістами заявив, що почесний консул Австралії в Україні не видаватиме віз громадянам України: документи будуть оформлятися у Москві, а в Києві видавати муть лише анкети — всі клопоти щодо зв'язків з Москвою бере на себе установа консула.

Почесним консулом України в Австралії є австралійка українського роду Зіна Ботте.

Обговорюють фінансові питання

Київ (УНІАР). — Минулого тижня тут проходив східньо-європейський форум фондових бірж. Керівники Співдружности Незалежних Держав, Прибалтики, Східньої та Центральної Европи, а також представники міжнародних фінансових організацій розглядали ряд питань.

З аналітичною доповіддю виступив заступник голови Верховної Ради України Володимир Гриньов. Віцепрем'єр-міністер відповідальний за економічну реформу Віктор Пинзеник наголосив на важливості і актуальності проведення міжнародного форуму в столиці України. Учасники форуму у своїх виступах обговорювали проблеми розвитку міжнародних економічних зв'язків, взаємодії та інтеграції національних ринків цінних паперів. Перед учасниками форуму з привітанням виступив Президент України Леонід Кравчук.

Створилася нова партія у Криму

Симферопіль (УНІАР). — Тут у неділю, 1-го листопада, у приміщенні місцевого Українського Драматичного Театру відбулися Установчі збори Партії Економічного Відродження Криму. У зборах взяло участь кілька сотень делегатів. Обрано Координаційну Раду партії, куди увійшли переважно представники наукової інтелігенції, зокрема фахівці з політології та історії, і підприємці.

Співголовами стали генеральний директор підприємства „Свенас" Володимир Живйов та генеральний директор симферопільського електромашинобудівельного заводу „Селма" Євген Копеленко.

Партія виступає за проведення радикальних економічних реформ та еволюційного реформаторського розвитку Республіки Крим. Партія Економічного Відродження Криму виступає проти відокремлення Криму від України.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВІДВІДАВ КИТАЙ

Київ (УНІАР). — У перших днях листопада Президент України Леонід Кравчук відбув офіційні відвідини до Китайської Народної Республіки. Під час свого там перебування Л. Кравчук відвідав спеціальну економічну зонун Шень Джень, де познайомився з китайським досвідом включення іноземного капіталу.

День раніше Президент України та китайське керівництво підписали угоди про взаємний захист інвестицій, про надання Китаєм кредиту Україні в сумі 50 міл. юанів, протокол про налагодження регулярних політичних консультацій на рівні Міністерства Закордонних Справ України та Китаю. Сторони договорилися про відкриття повітряної лінії Київ-Луганське-Пекін і створено міжурядову комісію торговельно-економічної співпраці.

Поезії М. Воробйова появилися англійською мовою

Торонто. — Тут появилася накладом канадського видавництва „Exile Editions" чепурна збірка поезій Миколи Воробйова у перекладі на англійську мову Миросі Стефанюк. Збірка подає кожну поезію в обидвох мовах, а назва збірки є „Місяць шипшини" („Wild Dog Rose Moon"). Дуже дбайливе оформлення збірки зробив Майкл Каллаген, а літографічна картина на обкладинці роботи Володимира Гуменного.

Збірку можна замовляти за 15 ам. дол. у видавництві General Publishing Co., Ltd., 30 Lesmill Road, Don Mills, Ontario M3B 2T6 (в більшій кількості примірників), або пищучи на адресу: Lights on the Water, 29 Halford Ave., To ronto, M6S 4G1, Canada.

М. Воробйов перебував тепер в Канаді як гість Міжнародного фестивалю авторів, на якому зачитано його поезії англійською мовою.

Спрінґ Веллі відзначить 50-ліття УПА

Спрінґ Веллі, Н. Й. — Заходами і під патронатом Української Ради повіту Раклєнд відбудеться в неділю, 15-го листопада, в місцевому Народному Домі святочне відзначення 50-ліття УПА. Свято це співспонсорують Товариство „Просвіта" — 16-ий Відділ УНС, 19-та Станиця Української Американських Ветеранів і Товариство Української Спадщини повіту Раклєнд.

В програмі святкування візьме участь ансамбль фольклорного Театру Остапа Стахіва зі Львова. Святочну доповідь виголосить проф. д-р Василь Лучків, а хор Товариства Української Спадщини виконає низку українських пісень. Опісля колишні вояки УПА поділяться з присутніми спогадами про дії УПА і особистими переживаннями в рядах УПА.

Після святочної частини відбудеться товариський вечір із перекускою, під час якого присутні матимуть змогу пізнати і гуторити не тільки із колишніми вояками УПА, але також із членами Фольклорного Театру зі Львова.

Б. Єльцин просить Англію допомогти Росії

Лондон. — Президент Росії Борис Єльцин перебував на дводенних відвідинах в Лондоні, стараючись підписати якнайбільше договорів співпраці на економічному і політичному відтинку з урядом Англії. Рівночасно він ще раз старається закликати західній світ до економічної допомоги Росії, що стоїть у великих боргах.

Під впливом щораз більшого невдоволення своїх громадян і політичних противників в Росії Б. Єльцин старається здобути підтримку і симпатію для своїх реформ на міжнародному ринку. В такому намірі він також представляє себе як великий прихильник економіки Заходу і його політичних напрямків і всім обіцяє, що буде далі гостро триматися свого напрямку, без уваги на те, скільки це буде йому коштувати. Але рівночасно у своїх розмовах з англійськими політичними та економічними колами, в яких він просить продовження сплати боргів, Б. Єльцин також просить занехати контролю вивозу технікии і відкритої торгівлі російськими товарами.

Англійський прем'єр-міністер Джан Мейджор, що завжди ставився прихильно і закликав дати допомогу Росії, заявив кореспондентам після зустрічі із Б. Єльциним, що він переконаний, що Росія насправді плянує втримувати демократизацію.

Вислідом відвідин Б. Єльцина є 10-сторінковий договір, який за словами англійських політиків відкриває нову добу у відносинах поміж Росією і Англією. У домовленні підкреслено, що обидві держави мирною дорогою будуть розв'язувати свої проблеми, в ім'я демократичних засад та пошанування людських прав.

Підписана умова — перша того року від 1776 року, коли Катерина II підписала з Англією договір у торговельних справах. Але західні дипломати сумніваються, що теперішній договір розв'яже економічні проблеми Росії, хоча Б. Єльцин відбув ряд розмов із англійськими банкірами з проханням відкласти заплачення боргів.

У СВІТІ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Литви оприлюднило заяву з приводу свавілля окупаційної російської армії, з якої стало відомо, що „бойові літаки і гелікоптери Росії від 27-го квітня до 4-го листопада ц.р. 1,708 разів порушили правила використання повітряного простору Литви". В документі підкреслюється, що „російські залоги, політаючи над Литвою, свідомо вилучають апаратуру зв'язку, а це в кожну мить може спричинити летунську катастрофу на цивільних лініях". Крім того, російські залоги прибувають у Литву і залишають її територію, минаючи митну контролю.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ ГУССЕЙН, виступаючи в програмі національної телевізії, повідомив спільноту про стан свого здоров'я у зв'язку з перенесеною операцією на нирках і, користуючись нагодою, заторкнув політичну ситуацію в країні. Зокрема він застеріг мусулманських фундаменталістів, які рвуться до влади, щоб запровадити в Йорданії режим на взірець іранського, про небезпечність вибраного ними шляху. Король підкреслив, що „двері Йорданії завжди відчинені для демократичних змін", однак ні хашімітська королівська династія, ні парлямент, ні уряд не дозволять, „щоб крайню керували ренегати". У своєму виступі король Гуссейн різко скритикував Саддама Гуссейна, сказавши, що „саддамівська тиранія перетворить Ірак в середньовічну февдальну державу".

У СВОЄРІДНИЙ СПОСІБ готуються до мирних переговорів з філіппінським урядом лідери „нової народної армії" — збройної формації „комуністичної партії ідей Мао". Вони активізують терористичну діяльність, щоб домогтися поступок з боку президента Фіделя Рамоса. Як відомо, у вересні в країні було скасовано закон про заборону Комуністичної партії і тоді ж Ф. Рамос запропонував комуністам сісти за стіл переговорів, щоб нарешті припинити 23-річну партизанську війну на філіппінських островах. Однак досі не визначено ні дати переговорів, ні місця їх проведення.

БІЛОРУСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ прийняв закон про прикордонні війська республіки. В ньому визначено принципи діяльности, обов'язки і права цих військ, порядок проходження служби в них, гарантії захисту прав та інтересів військовослужбовців. Прикордонні війська Білорусі є органами виконавчої влади і підлягають безпосередньо Раді міністрів республіки.

ЦИМИ ДНЯМИ РОЗПОЧАЛА працю німецька амбасада в Молдові. Дипломатичні представництва Німеччини вже діють в Україні, Білорусі, Росії, Казахстані, Киргизстані і Узбекистані. До початку 1993 року Німеччина буде мати амбасади в усіх 15 колишніх совєтських республіках — тепер незалежних державах.

ГОЛОВА КЕНІЙСЬКОГО Товариства допомоги дітям Божим о. Анжело Діягостіно заснував у Найробі перший в Африці притулок спеціально для дітей, у яких виявлено вірус АІДС, оскільки дуже часто матері, народивши хворих дітей, відмовляються від них. Священик тим часом володіє доказами, що не всі діти з вірусом АІДС приречені на смерть. Двоє з трьох виживають і їхнє здоров'я згодом приходить до норми. Згідно з офіційними даними, в Кенії вірус АІДС виявлено в мільйоні осіб. Очікується, що до 1995 року від цієї хвороби помре 320,000 кенійців, майже десята частина населення країни.

РОСІЙСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО оборони прийняло рішення збільшити кількість своїх збройних сил в колишніх совєтських середньо-азійських і закавказьких республіках. Західні спостерігачі стверджують, що Росія має намір повернутися до інтервенціоністичної політики щодо своїх найближчих сусідів. Щонайменше можна сказати, що російська воєнна верхівка активізується напередодні чергового з'їзду народних депутатів, який відкриється 1-го грудня і на якому очікують об'єднаного виступу націонал-патріотів і неокомуністів проти президента Б. Єльцина і його радикальних економічних реформ.

Б. ЄЛЬЦИН ПЕРЕДАВ ДОКУМЕНТИ КҐБ МАДЯРЩИНІ

Будапешт, Мадярщина. — Заявляючи, що розпочинається нова доба добрих стосунків поміж Мадярщиною і Росією, Боріс Єльцин передав в середу, 11-го листопада, скриньку документів КҐБ з архівами про мадярське повстання в 1956 році мадярському урядові.

В окремій промові до членів мадярського парляменту Б. Єльцин сказав, що так громадяни Мадярщини, як і Росії повинні знати теперцілу правду тих трагічних років. „Я не передаю цих доказів на те, щоб провокувати якусь неопановану помсту. Але без повної правди не може бути привернена справедливість", — сказав Єльцин.

Мадярські дослідники ствердили, що досі вони не мали доступу до ніяких справжніх документів з Москви про акцію совєтських військ в Мадярщині і їх допомоги у створенні комуністичного уряду під проводом Яноша Кадара, що панував 30 років. Речники мадярського уряду і науковці заявили, що не мали нагоди запізнатися з переданим архівом, хоча знають, що є величезна кількість питань, розв'язка яких лежить саме в архівах КҐБ.

День відвідин Б. Єльцина в Будапешті, крім того важливого моменту, був повний різних церемоній, але також підписано дев'ять умов, включно із запевненням співпраці на військовому і культурному відтинку. Найважливіша умова торкається розв'язання проблеми сплачення боргів, зв'язаних із перебуванням совєтських військ на терені Мадярщини. Наступило погодження, яким Мадярщина дасть Росії допомогу своїми фармацевтичними виробами і правдоподібно дістане можливість будувати доми на колишній совєтській території. Представники Росії погодилися заплатити частину своїх боргів Мадярщині, даючи готові частини до військового виряду мадярській армії.

Підписано також угоду у справі звернення Мадярщині мистецьких картин, які були в СССР з часів Другої світової війни.

Відбудеться наукова конференція у 50-ліття УПА

Ню Йорк. — У зв'язку з ювілейними святкуваннями 50-ліття Української Повстанської Армії створився комітет наукової конференції, яка відбудеться тут у суботу, 14-го листопада, у залі Дому ОУВФ, 136, 2-га аве., Ню Йорк. Початок конференції о годині 10-ій вранці. До комітету конференції увійшли: проф. Володимир Стойко — професор історії, Мангеттен коледж — голова комітету, проф. Іван Головінський — Ратгерс университет, проректор проф. Тарас Гунчак, професор історії, Ратгерс університет, Ньюарк, д-р Мирослав Прокоп — визначний публіцист і політичний діяч — НТШ і д-р Василь Омельченко, Гантер коледж — УВАН.

Програма конференції: „Українська визвольна справа в Другій світовій війні і закономірність боротьби УПА" — вікриття, вступне слово, проф. В. Стойко; „Реалізм і прагматизм у боротьбі УПА на два фронти" — про. І. Головінський; „Форми боротьби НКВД — КҐБ проти УПА" (на підставі архівів НКВД) — кандидат юридичних наук, д-р полковник Іван Білас; „УПА у світлі документів німецьких архівів" — проф. Т. Гунчак.

Після доповідей відбудеться дискусія над обговореними темами, підсумки і закриття Конференції, що їх зробить проф. Т. Гунчак.

Рівночасно комітет повідомляє, що того самого дня, у тому самому домі о годині 7-ій вечора на четвертому поверсі у приміщеннях галерії Мистецького Клюбу відбудеться відкриття виставки архівних матеріялів і видань з часів боротьби ОУН-УПА-УГВР, яка триватиме цілий тиждень до закінчення цих ювілейних святкувань величним концертом, який відбудеться в неділю, 22-го листопада, о год. 2-ій по полудні в залі Фешен інституту, 24-та вулиця в Ню Йорку.

В АМЕРИЦІ

ПРОКУРАТУРА В ДІТРОЙТІ, яка веде слідство проти сімох поліцiянтів, які були присутні, і тому розшукуються як співвинні у побитті до смерти чорного моториста, заявила, що проти них покищо не висунено жодних обвинувачень кримінального характеру. Усіх сімох суспендовано тимчасово без платні, аж до часу закінчення слідства у справі вбивства 35-річного Меліса Ґріна. Прокуратор повіту Вейн Джан О'Гейр заявив кореспондентам, що він аж при кінці цього тижня правдоподібно знатиме чи сімка „спостерігачів" буде обвинувачена у вбивстві. Місцева газета „Дітройт Ньюз" повідомила на підставі зізнань свідків, що чотири білі поліцiянти брали участь у побитті Ґріна.

АМЕРИКАНСЬКІ ГРОМАДСЬКІ організації, які займаються пошуками військовополонених, звернулися з проханням до президента-електа Билла Клінтона і президента Росії Бориса Єльцина. Вони просять керівників двох країн розсекретити документи, які проливають світло на долю багатьох американських військовослужбовців, які пропали безвісти в Індокитаї. Представники громадських груп влаштували в Москві пресову конференцію, на якій висловили стурбованість тим, що російські органи безпеки, на їх думку, приховують відомі їм дані про американців, що пропали. Брюс Бравн, який очолює групу „Верітас", поскаржився, що російські спецслужби не хочуть співпрацювати з його організацією. Б. Бравн звернувся до Клінтона і Єльцина виділити більше засобів на пошуки колишніх військовослужбовців-американців.

ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОЇ делегації на переговорах у справі демонтажу нуклеарної зброї на території колишнього СССР генерал Вілліям Бернс провів консультації з заступником міністра закордонних справ Казахстану Касимжумартом Токаєвим. Американський генерал поінформував казахського міністра про готовість Америки надати республіці фінансову і технічну допомогу в демонтажі нуклеарної зброї, що знаходиться на території Казахстану, як це передбачає договір.

Українські студенти об'єднуються

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Коли літом 1992 року ми усі були під враженням підготувань і переведення святкувань першої річниці відновлення державности України та Світового форуму українців, якось пройшла непомітно ще одна імпреза, що відбулася у червні в Києві, а це перший світовий з'їзд українського студентства.

М. і О. Васильціви на відвідинах в „Свободі".

Тому, коли нашим гостем в редакції є голова правління Львівської Філії Союзу Українського Студентства Орест Васильців із своєю милою дружиною Мартою, наше перше питання торкається саме того конгресу, про вислід якого не дуже ми були поінформовані, бо пресa про це не писала.

Показується, як виясню нам наш гість, що з'їзд мав скромніший характер, як це було заплановано і перемінився в організаційну нараду тих представників студентських організацій, які приїхали. А були там і представники Союзу Українського Студентства України, Центрального Союзу Українських Студентів, Української Спілки Студентів, Союзу Українських Студентів Канади і Союзу Українських Студентських Товариств Америки.

У висліді нарад обговорено питання про переведення 1-го З'єднаного Світового українського конгресу студентів, який має відбутися 2—4-го липня 1993 року, в Києві.

Саме наш гість О. Васильців став головою Організаційного комітету на Україну, а це саме завдання на ЗСА і Канаду перебрав голова ЦеСУС Ярополк Кульчицький.

— Чи це завдання привело вас тепер до ЗСА і Канади?

— Безумовно. Хоча спершу ми перебували деякий час на відвідинах родини моєї дружини, головним і ключевим завданням перебування в Північній Америці є зустрічі із студентськими українськими організаціями в поодиноких скупченнях українського поселення в Канаді та ЗСА і розмови зі студентами, щоб шукати порад як найкраще перевести плянований конгрес, а рівночасно, якими шляхами повести успішну допомогу молодій українській державі.

— А чи можете пояснити, що ви, як організатор і, взагалі, студентський і політичний активіст в Україні, хочете тим плянованим конгресом осягнути?

— Уважаю, що головним завданням конгресу є об'єднання всіх студентів і перенесення ЦеСУС на Україну, бо ціль цієї організації в діяспорі вже тепер не має значення.

— Добре, а коли осягнете намічено, що далі?

— Результатом конгресу має бути переведення осередків студентства по всій Україні на професійну основу.

— Як ви це розумієте?

— Ось, наприклад, в Києві має бути інформаційно-політичний осередок, в Одесі осередок економіки і бізнесу, а в Полтаві осередок для вивчення літератури і культури.

— А що плянуєте у вашому родинному місті, так близькому і нам — у Львові?

— У Львові плянуємо видавати політично-культурний студентський журнал.

— Добре, але в якій цілі ви підкреслюєте цей плян творення таких окремих студентських осередків?

— Їх хочемо творити для того, щоб українські студенти, які проживають в діяспорі і є зацікавлені одною чи другою проблемою, могли приїхати до одного із таких осередків на якийсь час і своїм знанням даної проблеми допомогти нам в Україні.

— Чи ви будете на цю тему говорити у зустрічах із студентами ЗСА і Канади?

— Я вже це роблю. Ми відвідали в Канаді Торонто, Монтреаль, Лондон. З деякими студентськими осередками Канади порозумівалися телефоном чи факсом, а тепер будемо роз'їжджати за поміччю нашого господаря Я. Кульчицького по ЗСА.

— Отже як виглядає, ви дуже активні у студентському русі. Чи ваша дружина також?

О. Васильців усміхається і розповідає, що він із Мартою разом у Львові студіювали та познайомилися, постійно дискутували на політичні теми та мали великі різниці поглядів. І саме ця різниця відтак їх якось з'єднала на іншому відтинку, дуже особистому та довела до подружжя. Тепер вони обоє однаково активні та працюють в одному напрямі — піднесенні інтелектуального і політичного рівня українських студентів в Україні.

У нашій цікавій розмові в редакції можемо ствердити,

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Вислід виборів у ЗСА з погляду інтересів України

Українські люди не мали причини захоплюватися президентом Джорджом Бушем і його Урядом. Була погана риса їх закордонної політики, що тільки в теорії визнавали право народів на самовизначення. У практиці орієнтувалися на „центри" — у Москві, Београді. Трудно було забути промову Буша в Києві, в якій він український патріотизм назвав „самогубним націоналізмом" і вправді заявив, що „це ваше діло" (як повестися), але тут же поручав триматися „центру". Уряд Буша, зокрема державний секретар Джеймс Бейкер, має на совісті затяжну війну на Балканах з трагедією десятків тисяч родин, бо заява Бейкера, що Америка не визнає самостійности Хорватії після виступу з федеративної Юґославії — підбадьорила Сербію до збройного виступу проти Хорватії, Словенії, Боснії і Герцеґовини. Америка ніколи не визнала була окупації й анексії Москвою трьох прибалтійських країн, але коли Литва відзискала свою самостійність, Америка визнала її щойно тоді, коли зробила це Росія.

Орієнтація на „центри" збанкрутувала, Буш визнав державність України, прийняв двічі Леоніда Кравчука, призначив на амбасадора у Києві дипломата українського роду, який не потребує перекладача у розмовах з українськими діячами. У політиці нема любови. Ми не захоплювалися президентом Бушем і його Урядом, але ми знайшли у тому Уряді кількох приятелів з-посеред найближчого оточення Президента. Секретар оборони Ричард Чейні, дорадник Президента у справах крайової безпеки генерал Брент Сковкрофт, директор Сі-Ай-Ей Роберт Ґейтс. З приходом до Білого Дому демократичного президента — ми втрачаємо тих наших приятелів. Це на нинішній день — неґатив висліду виборів 3-го листопада цього року. Ми втратили наш „стан посідання" у Вашінґтоні. Це, очевидно, не значить, що не знайдемо нових — у новій американській державній верхівці.

Билл Клінтон заперечував наче він „ліберал" і зараховував себе до „поміркованих". За всю свою 16-місячну президентську виборчу кампанію виминав проблеми закордонної політики, зосереджуючись постійно на економіці, щой принесло йому виборчу перемогу. Але 13-го серпня ц. р. виголосив велику промову на терені Ради світових справ у Лос Анджелесі в Каліфорнії і пресова аґенція Ройтера передавала її в цілості. Вона стосувалася міжнародних справ і в цілості була рішучим запереченням остраху, що уряд Клінтона вестиме політику ізоляції — байдужости до будь-яких проблем закордонного світу. У тій промові є і дуже приязна згадка про волелюбне змагання 50-мільйонового українського народу і було натаврування президента Буша, що замість дати моральну підтримку Україні, виголосив у Києві промову суперечну самостійницькому рухові України. Той зворот про Україну у промові Клінтона стоїть зараз поруч таврування президента Буша за його невтральну позицію супроти масакри студентів і робітників танками на центральній площі Пекіну. Другу, подібну промову Клінтон виголосив у Мілвокі 1-го жовтня.

Ніякий президент (чи кандидат на президента) не пише собі сам таких промов — він не має на це часу та й не знає подробиць причетних до даної теми. Нам відомий автор тієї першорядної промови: невідомо, чи він займе якесь видатніше місце в новій державній верхівці Америки, яку очолюватиме президент Билл Клінтон. Але факт, що Клінтон, користаючись написаним текстом, виголосив оті промови, дозволяє сподіватися, що уряд нового президента займе позитивне і конструктивне становище до усамостійнених країн колишнього СССР, зокрема України.

Президент Буш запевнив телефонічно Клінтона після виборів, що він всіляко поможе перевести перехідну стадію між теперішнім і майбутнім урядами. Але всі нові номінації робитиме Клінтон, спираючись на своїх дорадників. Вже з перших призначень — нового державного секретаря чи нового шефа штабу Білого Дому можна буде судити про характер нової влади і напрямок його політики. Покищо Билл Клінтон — це ще незаписана сторінка історії.

Микола Світуха

КІНЕЦЬ КРИЗИ, ПОЧАТОК РЕФОРМ

II

Леонід Кучма став прем'єр-міністром як людина з цінним адміністраційним досвідом, довкола якої не було політичних контроверсій. Кажуть що його висунули в лідери директори великих виробничих об'єднань і заводів, серед яких він добре відомий і широко поважаний. Як реаліст і практик виробництва Кучма не обіцяв скорих змін на краще. Він заявив готовість включити в нову адміністраційну мережу людей різних поглядів, однак з практичним досвідом, переформувати не лише склад кабінету, але і міністерства, скріпити широку мережу, на якій він зможе опертися в реалізації своєї програми.

У питанні приватизації державного майна новий прем'єр-міністер висловився за приватну власність на землю, одначе зі застереженням, що в цьому питанні не потрібно нової революції, але поступових еволюційних кроків. Таке становище не йде в парі з принципами, які вспів проголосити саме напередодні резиґнації Уряду Фокіна його віцепрем'єр-міністер В. Симоненко. Його плян передбачував безкоштовну роздачу 70 відс. всього майна у формі приватизаційних чеків. Вартість чеків мала базуватися на вартості всієї нерухомости в державі, хоч цілком не було ясно хто і як мав би визначити вартість кожного виробничого заводу, кожного будинку. В заяві Симоненка була мова про започаткування процесу приватизацією 1,350 підприємств уже наприкінці цього року, але без визначення, які це саме мали бути підприємства і хто мав би право отримати приватизаційні чеки. Якщо Симоненко затримає відповідальність за економічні реформи, — а він же голова Координаційної Ради з питань економічної реформи, що підзвітна тільки Президентові України, — можна сподіватися розходжень поміж ним і новим прем'єр-міністром.

Твердою показалася позиція Л. Кучми в питанні майбутнього зросту заробітної платні, чого домагаються представники різних профспілок, нерідко долучуючи свої політичні вимоги. Зріст платні він узалежнює безпосередньо від зросту продуктивности, принцип конечний для втримання конкурентности підприємств і для зміцнення контролю над бюджетом держави. Проблема в тому, що продуктивність праці — це поняття, яке вимагатиме ґрунтовних змін в наставленні керівників підприємств і їхніх працівників.

Реакція західньої преси на назначення Леоніда Кучми прем'єр-міністром України була неоднобічна. Лондонський „Економіст" у своєму подекуди іронічному коментарі передбачає продовження дотеперішньої інертної економічної політики Уряду і критикує Л. Кучму за „намір саботувати приватизаційну програму", на яку полягають міжнародні фінансові установи типу Европейського банку для реконструкції і розвитку. Причиною такого осуду мала бути заява Кучми про те, що державні підприємства, на рахунок яких припадає 96 відс. економічної продукції України, мають бути чимскоріше перебудовані на акціонерські корпорації, при чому Уряд мав би затримати контрольний пай акцій. Кучма висловився також за „еволюційні зміни" і „адміністраційний контроль" економіки, поняття, які в уяві західніх економістів лише прикривають справжній намір продовжувати засаду державної власности засобів виробництва.

Паризький впливовий щоденник „ЛєМонд" твердить, що назначення індустріяліста на пост прем'єр-міністра, який добре відомий і в Києві і в Москві як „репрезентант військово-індустріяльного комплексу", символізує кінець етапу, в якому уряд очолював „апаратчик". Новий прем'єр-міністр України перебирає владу якраз тоді, коли в Москві зростає вплив середовища, яке також репрезентує індустріяльний комплекс колишнього союзу. На думку кореспондента „ЛєМонду", Леонід Кучма репрезентує сильно зіндустріялізовану східню Україну „яка безпосередньо загрожена розривом економічної канви совєтського періоду". Щобільше, твердить „ЛєМонд", кандидатуру Кучми висунуло об'єднання „Нова Україна", яке репрезентує поміркований опозицію, але явно стоїть на плятформі реформ. Таким чином, прийнявши цю кандидатуру, Президент Кравчук поклав відповідальність за економічні реформи на плечі цієї групи депутатів, яка їх пропаґувала.

Ярослав Татомир

НЕВЖЕ БРАК ЄДНОСТИ ЗРУЙНУЄ ВЕЛИКУ НАГОДУ?

Молода українська держава, яка щойно ставить свої перші кроки і розбудовується, переживає важкі економічні труднощі. Але незважаючи на це, Президент Кравчук та український Уряд поволі, осторожно, але послідовно розбудовують державний апарат України, її економіку, розбудовують збройні сили України, українізують шкільництво, поширюють і зміцнюють політичні і економічні зв'язки з державами світу. Посьогодні вже 130 держав визнали українську державу.

Але важкі економічні умовини, що з ними бореться Україна ще якийсь час будуть погіршуватися, головно із-за жахливої інфляції рубля, з якою аж до часу введення нашої власної валюти (гривні) економія України частинно зв'язана.

Впровадження власної валюти — скомплікована справа. Голова Центрального Банку України 21-го жовтня ц. р. на пресовій конференції у Києві закликав до обережности з впровадженням нашої валюти. Перед кількома днями українська преса принесла вістку, що дату впровадження гривні знову відсунено.

Російська республіка, яка після розвалу Совєтського Союзу починала від дуже корисніших умовин як Україна, бо від СССР перебрала державний скарб, державний апарат, готову армію, будівлі амбасад по всьому світі і т. п., тоді, коли Україна починала будувати державу майже від зера, і сьогодні є у дуже поганій економічній ситуації.

Відомий журналіст Фен Монтень пише у репортажі з Москви („Філядельфія Інквайрер" з 26-го жовтня): „Російський президент Борис Єльцин, після героїчної боротьби, програє змагання проти гиперінфляції... Нестримний зріст цін і платень наражає на небезпеку Єльцинову програму реформи ринку... Вартість рубля паде, як камінь"...

Джефрей Сакс, професор Гарварду і дорадник російської групи реформи ринку, недавно у Вашінґтоні сказав: „...Вартість гроша (рубля) подвоілася в останніх трьох місяцях...а це веде до повної економічної катастрофи..."

„Фунт ковбаси , який коштував минулого року 5 рублів, — каже Монтень,— сьогодні коштує 455 рублів"... Рубель, який втрачає стрімголовно на вартості вказує на малу правдоподібність, що російська валюта стане вкоротці вимінною на світових ринках. А цей же стан перешкоджає закордонним капіталовкладачам інвестувати, а закордонний капіталовклад — конечний для відродження економії"...

Ця дуже погана ситуація російської господарки, крім економічної загрози, створює для молодої української держави, ще небезпеку аґресії від нашого північно-східнього сусіда. Проти Єльцина наростає в Росії опозиція правих і лівих імперіялістів, шовіністів і мілітаристів. Із погіршенням інфляції і життєвих умовин, зростає загроза, що ця опозиція повалить Єльцина і враз з цим зростає правдоподібність аґресивних дій проти України. Спочатку може тільки загроза аґресивних акцій на терені Криму та в східніх і південних, більше зрусифікованих областях.

Могло б здаватися, що в обличчі цих великих економічних труднощів та великої небезпеки ворожої аґресії ми всі станемо з'єднано і солідарно з Президентом і Урядом України. На превеликий жаль, майже від перших днів нашої української держави, появилися серед нас одиниці і групи, які почали її руйнувати. Спочатку ці одиниці і групи наших патріотів розкололи нашу велику, унікальну організацію — Рух, що, здавалася вічним фундаментом, солідною скелею, що на ній росла наша молода держава.

Розвал організації Рух, що з нею ми зв'язували стільки надій, продовжується. Українська преса і радіо повідомляють про дальший розвал Руху у Західній Україні. („За вільну Україну" з 17-го жовтня, Радіо-Свобода, Рух-Прес, „Америка" з 28-го жовтня та інші).

Прикро було теж довідатися про виступи на недавньому форумі деяких репрезентантів нашої діяспори, які замість радіти успіхами Президента й Уряду України у будуванні держави, серед дуже важких умовин, давали Президентові Кравчукові довгі повчення, вказівки і вимоги, як вести внутрішню і зовнішню по-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

Ювілейний виступ „Волошок"

(У 20-річчя їхнього існування)

Народний танок, як відомо, це один із видів народної творчости. В ньому віддзеркалені істотні риси характеру народу: волелюбність, сміливість, завзяття, героїзм, а також дотепність і веселість. Танцювальні ансамблі найкраще розкривають ідейно-емоційний зміст народного танку, очевидно з досвідченими хореографами. До таких ансамблів слід зарахувати філядельфійський танцювальний ансамбль „Волошки", який саме цього року святкує 20-річчя свого існування. З цієї особливої нагоди влаштовано ювілейний виступ цього ансамблю в суботу, 10-го жовтня ц. р. у залі Кесвік Театру в Ґленсайді впритул Філядельфії.

Увійшовши на залю, відчуваєте справжню театральну атмосферу — відповідна заля, сцена, освітлення. Заля заповнена майже вщерть. На другій сторінці мистецьки виданої програмки читаємо: д-р Зоя Граур-Корсун, основниця Ансамблю, Софія Януш і Александер Граур, керівники 1980—1984, Ева Безушко і Михайло Крочак, керівники 1985 року. Мистецький керівник: Андрей Пап, мистецький консультант Микола Жуковин, асистент мистецького керівника: Михайло Крочак. Учителька школи при „Волошках": Христина Амаро.

* * *

Говоритимем про танки як вони чергувались у програмі. Не було заповідача може тому, що програма, складена з трьох частин, була б продовжена щонайменше на півгодини.

„Привітальний танок" у хореографії Александра Граура, за яке він дістав нагороду від Пенсильванійської ради мистецтва. Цей танок, що творив свого роду вступ до програми виконав ансамбль ґраціозно, викликавши спонтанні оплески. Саме витонченість у позах, рухах зумовила приязну та дуже прихильну настанову публіки до „Волошок" вже від самого початку. Між іншим добрий початок у кожному роді мистецтва має велике значення у його продовженні.

Зчерги виконано танок у хореографії Миколи Жуковина п. н. „Ой лопнув обруч". Сольові партії виконали: Христина Амаро і Тарас Левицький. Солісти й ансамбль осягнули справжній професійний рівень. Христина Амаро, що починала у „Волошках", сьогодні виступає у професійному балеті, Тарас Лєвицький із професії мистець-маляр у кожному виступі „Волошок" вирізняється танцювальним хистом, виявленим у русі, позі, жесті та міміці.

„Повзунець" у хореографії Павла Вірського виконанням не дуже то відставав від професійних виконавців „Повзунця" Вірського, чим здобув заслужене признання публіки.

На особливу увагу заслуговує „Верба" в хореографії Миколи Жуковина із солістами Вірою Борис-Гомик і Михайлом Крочаком, солістом професійного Пенсильванійського балету. Заки почати танок, велике враження викликав яскраво насвітлений образ у формі верби. Цей танок, це один з найкращих репертуару „Волошок". Щождо оплесків, то кожний танок на них заслуговує, особливо „Верба", якщо йдеться про виконання ансамблю, а солістів у першу чергу.

„Козачок" у хореографії Павла Тараса виконали заавансовані члени школи при ансамблі, що подають велику надію „Волошкам".

„Молдавська сюїта" в хореографії Андрея Папа є світовою прапрем'єрою, викликала велике враження танку, що починався з повільного темпа із зростаючою швидкістю, доходячи до кульмінації головокружним темпом. Це було бравурне завершення першої частини ювілейного виступу „Волошок".

„Лемківським" у хореографії Роми Прийми-Богачевської почато другу частину виступу. Танок походить із гористої околиці Лемківщини. Припав до вподоби публіці не тільки самим виконанням, але також костюмами, що їх на підставі ескізів виготовляють матері танцюристок і танцюристів ансамблю.

„Буковинська тропотянка" в хореографії Миколи Жуковина походить із підгір'я Карпат, подобалася публіці темпом виконання.

„Вечірня зустріч" у хореографії Зої Граур-Корсун, знайшла велике схвалення.

„Раківчанку" виконала середня кляса школи „Волошок". Приємно дивитися, як вони намагаються дорівнювати старшим.

З черги показано „Решето" в хореографії Софії Януш. Танок подобався увиразненням його хореогра-

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Лоза

МИКОЛА ЛИСЕНКО І РОДИНА ФРАНКІВ

III

Друга справа, яку в цьому самому листі порушив Микола Лисенко: „Познайомивсь я листовно, звичайно, з шановним артистом нашим, співаком оперним Модестом Менцінським, що на разі співав у Стокгольмі, в королівській опері. Листуємося ми з їм в протягу цього минулого літа і навіть обмінялися фотографіями. Він дуже уподобав мою музику і милується вокальними моїми творами, пропагує їх навіть у концертах Німеччини. Присилав з поводу цього часописи німецькі, а в їх реляції і апробації про співані твори. Але він страшенно уболіває, що наша пісня, наша творчість музикальна не може в европейськім суспільстві ширитись і пропагуватися, доки тексти до музики не будуть перекладені, на німецьку, французьку і інші мови і видані в тих мовах. Міркувалися ми з їм чимало над цим питанням і в один голос зійшлися на Вашому мистецтві чудово перекласти на німецьку мову твори вокальні хоч би до тексту Шевченкового, на який у мене переважно і компонована музика.

Чи можна б рахувати, пане Іване, на Вашу під тим взглядом працю, так потрібну, нагло потрібну для нашого пробиття на естради європейські? Коли б в принципі Ви погодилися, тоді б можна було б вибрати найчільніші речі проміждо багатьох творів і порозумітись з Вами. Чи не дасте Ви і на це одповіді? Усій родині кланяюсь сердешно і Вас од серця здоровлю. З глибоким поважанням М. Лисенко".

Пояснення займенникових форм — вжитих у цьому листі: з їм — це з ним, в їх — в них.

Не маючи під рукою листів Івана Франка до Лисенка, не можемо сказати, чи і яку відповідь дав Франко Лисенкові на його пропозиції. Але звернемо увагу на щось інше. У зацитованому листі Лисенко згадує про своє листування з Модестом Менцінським. У книзі листів, якою користуємося, нема ні одного Лисенкового листа до Менцінського. А десь би вони, ці листи, мали бути. Корисно було б їх відшукати.

Згадаємо про ще один лист до Івана Франка. А це тому, що в ньому Лисенко — попри ділові справи — торкнувся і свого особистого життя. Щодо цього листа сказано: „Люди, що добре собі тямлються, поділяють звичайно і горе і радощі. Мені на разі випало вилити перед Вами своє тяжке горе, — втрату дорогого, незаступного подружжя, котра зродила мені сина цілком благополучно, але через малу якусь хвильку, сказавши лишень: не добре мені! — зітхнула духа. До неї — мертва. Ні маніпуляції серця, ні розтирання, — ніщо не помогло! — Кожному втрата матері і жони є велика втрата родинна, але моя втрата надзвичайна, бо вона мені була ще найщирішим товаришем і порадницею у всіх моїх суспільних заходах і справах, підсобницею моїх найкращих простувань. І виховання дітей в національному напрямі — всім я їй був зобов'язаний... Тепер лишився одинокий і нерозважний". (Лист писаний 10-го березня 1900 р.)

Дещо про свою дружину, Ольгу, Микола Лисенко написав у листі до колишньої своєї учениці І. П. Андріяпольської. Лист позначений роком 1908, без подачі дня і місяця. Лист писаний російською мовою. Заховався ще один лист до тієї учениці, але по-українськи (дата: 24-го квітня 1908р.)

Переповімо декілька фраґментів з російськомовного листа: майбутню дружину, Ольгу, Микола Лисенко пізнав у Чернігові, куди він часто приїжджав із концертами. Батько Ольги — Антін Липський був польського роду, але, одружившися з одною чернігівською дворянкою, прийняв православну віру. В армії дослужився ступеня полковника. Дочка його — Ольга була обдарована музичними здібностями. Захоплювалася грою Миколи Лисенка, його композиціями. Їй, — пише Лисенко, — захотілося смертельно вчитися музики. Одного разу її батько таки і звернувся до Миколи Лисенка з питанням, чи не міг би він взяти Ольгу за ученицю, на навчання музики. Микола Лисенко згодився. Але виринуло питання, де Ольга буде мешкати в Києві? Лисенко запропонував мешкання своїх батьків, з якими він мешкав. Далі передамо зміст листа за ориґіналом — в українському, очевидно, перекладі: „Ми занімалися і вельми успішно, вона мило грала, гуляли, читали... Тут любов звела одна з одним...

Я їй зобов'язаний у не одному, вона правдива героїня-жінка.

Що за товариська людина була вона! І мою ідею служіння батьківщині сприйняла вона всією душею і помагала мені, як ніхто".

А тепер ще кілька слів про дітей Миколи Лисенка. У листі до дітей, писаному 21-го липня 1912 року з німецького міста Бад Наугайм, де Лисенко перебував на лікуванні, читаємо: „Любі мої, кохані діти Мусічко з Ігорком, Тарасику, Галю, коли ти тут єси, може, і Остап, може і Кость Степанович. Ось уже через два дні мине три тижні, як я у Наугеймі (у тексті — так! Прим. М. Л.) проживаю..."

Мусічка — це Мар'яна Лисенко (1887—1947? — рік смерти непевний), яка — щодо музики — пішла слідами батька. Згаданий у листі Ігорко — це її син. Остап — це старший за Мар'яну син Лисенка. Кость Степанович — зять Миколи Лисенка, чоловік Галини. Його прізвище: Шило. За спеціяльністю був він учителем географії. Співав у хорі Лисенка. Тарасик — це і буде той син, про якого Микола Лисенко згадує у листі до Франка, і після народження якого померла його мати Ольга (дружина Миколи Лисенка).

На закінчення статті слід би було згадати і про Франкові твори, до яких Микола Лисенко написав музику. Тут покличемося на листа Миколи Лисенка до українського письменника Михайла Коцюбинського. Лист має дату 25-го жовтня 1907 року. В цьому листі сказано: „Ось на які слова Франка я писав музику: „Коли настав чудовий май" (сопрано), „Чого так поблідли троянди ясні" (меццо-сопрано), „З мого ніжного суму" (сопрано). 1 („Не забудь юних днів" (тенор), 2) „Місяцю-князю", 3) „Розвійтеся з вітром (сопрано, альт, тенор), 4) „Безмежнеє поле" (баритон), 5) „Ой що в полі за димове" (мішаний хор). Це все друковані". Примітка: три ненумеровані назви — це не ориґінальні твори Івана Франка, а переклади (радше переспіви) творів німецького поета Гайнріха Гайне (1797—1856).

Лисенків реєстр доповнимо ще згадкою про твір Івана Франка „Вічний революціонер".

У цитованих текстах листів залишили ми правопис видавництва — дарма, що видавництво змінило ориґінальний правопис Миколи Лисенка. Дуже сумніваємося, чи Лисенко писав би малою буквою такі слова як „Бог", „Господь", а видавництво насмілилося такі порушення зробити; друкуючи ці слова малою буквою: „бог", „господь".

Успішний концерт на користь Музею Соломії Крушельницької

Своїм голосом Соломія Крушельницька здобула собі світ і запевнила тривке місце в історії світової і української музики, здобула пошану в нашому народі, що виявилась у заснуванні музею, де зберігається все, що стосується її багатого на успіхи життя.

Відвідати цей музей і в такий спосіб віддати пошану цій славній співачці стало бажанням Христини Липецької, співачки з Дітройту, яка в травні цього року на запрошення філгармонії у Львові концертувала у Львівській Консерваторії. Що вона там побачила — це те, що добрих намірів не досить. Для відповідного влаштування усього, що залишилось цінного і цікавого по Соломії Крушельницькій, треба більше місця. Це місце можна придбати, купивши другий поверх, камениці, в якій тепер знаходиться цей музей. На це потрібні фінанси, які управа міста Львова не може знайти в своєму бюджеті.

І так у Христини Липецької зродилась думка: після повернення додому влаштувати концерт, із якого дохід передати на потреби цього музею. Готовою до помочі та співучасницею цього концерту стала піяністка Марія Лісовська. В цей спосіб зорганізований концерт відбувся з великим мистецьким і фінансовим успіхом, в суботу, 10-го жовтня 1992-го року. Концерт звеличив своєю присутністю прибулий з України єпископ Павло Василик.

Що запевнило цьому концертові гарний успіх? Передусім талант обох мистинь та вміло дібрана програма. Пісні, які вибрала Христина Липецька, являли собою широку гаму настроїв, які вона вміло відтворювала, запевняючи в цей спосіб багатство та різноманітність їх інтерпретації. Наповнена поважним настроєм була „Молитва" І. Соневицького, ніжно звучали „Айстри" М. Лисенка чи „Ніч і сни" Шуберта, невгамовано пройшло „Вітре Буйний" Г. Китастого, тужливо „Крилець" В. Матюка чи „Марна серенада" Брамса. В аріях з опер Россіні і Моцарта її повнота голосу та гнучкість в хвилинах сильного звучання надавали її голосові інтригуючої барви і виказували його технічну вироблєність. Публіка спонтанно дякувала за наддаток — „Три Поради" І. Шамо, яким вона полонила всю землю.

Марія Лісовська, знана нам як вдумлива акомпаніяторка, цим разом заблиснула як зрівноважена піяністка, готова видобути з каскади звуків відповідну тональну кольористику і настроєвість творів, які переходили від грайливості „Веснянки" Ю. Рожавської, через філософський задум „Прелюду ч. 2 фіс-дур" В. Барвінського, до мельодійного багатства „Думки-Шумки, опус 18" М. Лисенка. „Етюд 5-ий" Паганіні-Ліста виявив її високу технічну майстерність.

Виконаний Богданом Лісовським плян музею у Львові допоміг відвідувачам уявити його величину і пропорції.

Художнє читання частини спогадів Уляни Любович про цей дім Наталією Гевко було доповненням програми вечора.

Якщо ходить о фінансовий звіт з цього концерту, то він виглядає так: оголошення, спонсерства і квитки виносять 4.600 дол. (до того входять задеклярований, але не передані 155.), видатки 369.40. Чистий дохід буде переданий на потреби музею.

Володимир Баран

Ювілейний...

(Закінчення зі стор. 2)

фічним засобом. Це був танок женців Закарпаття. Виходить, що хореограф мусить знати не менше від режисера.

Третю частину виступу почато танком „Обіцяв та не дав" у хореографії Миколи Жуковина. Танок походить із Кубані. Хореограф уміє в танку передати притаманне Кубані.

„З Києва до Лубень" — цей танок поставлено та виконано на професійному рівні. Гумор, що в самій побудові цього танку, виявили максимально його виконавці Михайло Крочак, Александер Граур, Ізидор Ратич, подавши його чітко без найменшої пересади, не впадаючи в шарж. Адже відчуття міри вирішує міру мистця. Важко когось із них вирізнити, вони три осягнули мистецькі висоти.

Передостаннім танком була „Кохaночка" в хореографії Миколи Жуковина. В танку представлено романтичне залицяння, переплітане вишуканими та захоплюючими зразками при подобанні.

Фінальним танком був „Гопак" у хореографії Миколи Жуковина. Цей танок прямо розентузіязмував чисельну добірну публіку, нагороджуючи „Волошок" гураганними оплесками.

Квіти отримали д-р Зоя Граур-Корсун, Андрей Пап, Микола Жуковин, Ніна Привольська, як теж Віра Гомик, Ева Безушко, як признання за їхній 20-літній стаж у „Волошках". Квіти рівно ж призначено неприсутній Ромі Приймі-Богачевській.

„Волошки" ювілейним виступом показали вмілість майже на рівні професійного ансамблю, а в більшості танків вони навіть осягнули професійний рівень.

На кожний спосіб „Волошки" — це один із найкращих танцювальних ансамблів у ЗСА, а може й у діяспорі, що приносить нам, українцям, славу. Дай, Боже, більше таких сценічних успіхів у їхній черговий ювілей — 25-річчя.

Невже брак...

(Закінчення зі стор. 2)

літику української держави...

Недавно на сторінках „Свободи" писав сеньйор наших журналістів Кедрин-Рудницький: „Розколовся Народний Рух. Він відограв історичну ролю у добі національного відродження.

Розкололи його не росіяни, а самі українці, українські патріоти, що їхній патріотизм не йде вparі з державницьким розумом... Вибрали 1-го грудня минулого року Леоніда Кравчука на Президента. Замість співпрацювати з ним, підтримувати і зберігати критику у межах конструктивізму — шарпають його, раз-у-раз пригадують його політичне минуле і кидають колоди під ноги. Кому це в користь? Амбіціонерство, партійництво, демагогія і гурра-патріотична фразеологія — це смертельна загроза молодій українській державі".

Було б дуже корисно, коли б вищенаведені слова загальношанованого сеньйора наших журналістів, кількакратно передрукував кожний наш часопис в Україні і в діяспорі. Може це врятувало б нашу молоду державу перед зруйнуванням руками її власних дітей...

Станьмо з'єднані солідарно з Президентом, Урядом і народом України, бо тільки це може дати молодій українській державі надію перетривати великі труднощі і небезпеки, які перед нею. Незгода і роз'єднання зруйнують велику нагоду, що її подарувала нам доля — завершити будову української держави у її найдосконалішій формі.

ЗУСТРІЧІ З БАНДУРИСТАМИ УКРАЇНИ

III

Леонід Черкаський з унікальною колекцією бандур, яку він зібрав.

Кожен народ має щось особливого у своєму побуті. Німці, наприклад, відзначаються солідністю та працьовитістю. Італійці займаються музичною та співучою культурою. Англійці відзначилися вмінням завойовувати море і заморські території. Український народ має замилування до співу і музики.

На третій день перебування у Києві я почав оглядати всі закутки великої Печерської Лаври. А там було на що подивитися. Але завдяки Володимирові Горбатюкові — моєму провідникові родом з Києва — мені вдалося побачити те, що рідко кому вдається: унікальну на цілу країну і то єдину збірку музичних інструментів.

Але хочу сказати, що це не була така проста справа, бо хоч музей відкритий начебто для всіх, кобзарський відділ для загалу закритий. Тільки завдяки великому старанню В. Горбатюка нам вдалося віднайти директора тієї секції Леоніда Черкаського, який показав нам не тільки саму галерею, але й особливу збірку, яку він недавно придбав і тримав у своїй канцелярії. Ту збірку показала нам його асистентка — молода дівчина, доктор мистецтвознавства.

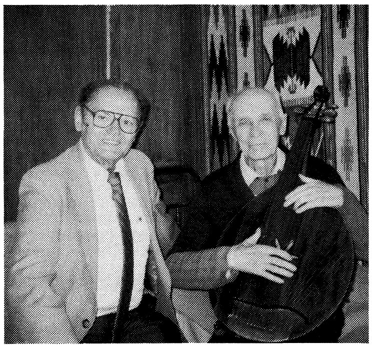
У царстві Леонда Черкаського ці унікальні експонати розміщені у трьох кімнатах і то на різних поверхах. Очі розбігаються: кобзи і бандури, трембіти, цимбали, ліри, сопілки і глиняні свистунці... Нам дуже швидко стало відомо, що кожний експонат дорогий для Л. Черкаського, але найбільша його гордість — кобзи, бандури, ліра і торбан та цимбали з колекції Миколи Лисенка.

Експонати, які ми там бачили, він збирав особисто протягом багатьох років, сходивши пішки чи не всю Україну. Він лише цим цікавився, і як тільки довідався про старого кобзаря, який виробляв бандури, або про бандури, які залишилися, він відразу їхав туди.

Оглядаємо цю неймовірно велику збірку українських інструментів. Деякі з них представлені цілими „сім'ями". Л. Черкаський так яскраво розповідає про кожний інструмент, що ніби чуєш, як бринять струни бандури, линуть чарівні звуки сопілки...

Питаю його, чому ця колекція вважається унікальною? Черкаський радо відповідає: „Передусім тому, що ми поставили собі за мету зібрати не лише цікаві експонати для відповідного відділу, але відтворити розвиток народного музичного інструментарію. Пробуємо у майбутній експозиції показати еволюцію народних інструментів".

Музичних інструментів, зібраних у тих кімнатах, вистачить, щоб створити неабияку оркестру. Він позвозив їх з різних куточків України. Звичайно, Л. Черкаський веде дуже докладний реєстр кожного інструмента, який він придбав. Оглядаємо дуже старі гуслі, які збереглися на передмісті Полтави, і після реставрації їх увійшли до колекції народних музичних інструментів. А ось три старинні кобзи. Вони прийшли сюди з XVIII століття.

В гостях у Григорія Ткаченка (справа) — одного з найстарших кобзарів України.

Довідуємося, що інструмент, на який найбільше „полює" нині директор, має незвичайну назву — тулумбас. Він схожий на сучасні літаври. Родовід цього інструмента починається ще з часів Запорізької Січі. Він має неоднакові розміри і може відтворювати різноманітні звуки: то частий дріб, то окремі удари. Бувало, він наводив страх на ворогів своїм грізним голосом.

„Оригінальність — це, мабуть, найважливіше при виготовленні музичного інструмента, — сказав Черкаський. — На форму ми звертаємо неабияку увагу, коли шукаємо за інструментом. У колекції зібрані лише витвори народних майстрів. Треба, щоб скарби народної творчости жили для людей багатьох поколінь".

Решту дня ми призначили на відвідання одного з найстарших велетнів кобзарства Георгія Ткаченка. Це, либонь, єдиний нині на Україні справжній прихильник методи Гната Хоткевича — маловідомого способу гри на бандурі — зінківської. До речі, Г. Ткаченко захоплюється ще однією ділянкою мистецтва — малярством. Його твори передають високу малярську техніку з точною архітектурною фіксацією зображених пам'яток. Він намалював десятки цінних об'єктів мистецького надбання. Про його малярську працю опубліковано понад 60 статтей. Все ж таки більшість часу, зокрема в останньому десятилітті, Г. Ткаченко присвятив бандурі. Писав і викладав старосвітську бандуру. До останнього часу є прихильником зінківської методи. З-під його вишколу вийшло чимало студентів, які працюють над методою Зінкевича. Ми провели з Георгієм Ткаченком кілька годин. Він демонстрував нам багато творів, виконаних цією методою.

Микола Чорний-Досінчук

ДО ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНИ, Австрії і Мадярщини, де все частіше виявляються брутальні антисемітські наставлення, долучилася Італія. Згідно з вислідами останнього соціологічного опитування, опублікованими в римському журналі „Еспресо", 10,5 відсоткa італійців воліють, щоб жиди виїхали з країни, 66 відсотків опитаних вважають, що жиди в Італії живуть занадто відокремлено від усіх інших, а 23 відсотки є певні, що жиди „дуже своєрідно ставляться до грошей".

АНГЛІЙСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК Салман Рушді, засуджений покійним іранським аятоллою Хомейні на кару смерти, заявив, що дуже чекає приходу до влади нового американського президента Билла Клінтона, бо Рушді „при Бушеві було так зле, що гірше годі й уявити". Рушді скаржився, що Дж. Буш відмовився зустрічатися з ним, виявив цілковиту байдужість до його долі, не вимагаючи від Ірану скасування незаконного вироку і багатомільйонової нагороди за голову Рушді.

Дня 14-го травня 1992 р. відійшов від нас наш дорогий КУЗИН

бл. п.

ІГОР СТЕПАН ПАЦАЛУЙКО

В пам'ять покійного зложили 100 дол. на ДУХОВНУ СЕМІНАРІЮ СВЯТОГО ДУХА у ЛЬВОВІ

БОГДАН і МІЛЯ ІВАНІВ з родиною

Ділимося сумною вісткою, що 29-го жовтня 1992 р. відійшов у вічність мій дорогий МУЖ

бл. п.

Теодор Квасницький

ур. 1-го вересня 1906 р. в Мшані, пов. Зборів, в Україні

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 1-го листопада 1992 р., а ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок, 2-го листопада в церкві Покрови Пречистої Діви Марії в Апопці, Фльорида.

У глибокому смутку залишені:

дружина — АННА
сестра — АННА ХОНАЦЬКА в Україні
пасерб — РОМАН МИХАЛЬЦЕВИЧ зі сином ПЕТРУСЕМ
шваґрова — ЗЕНА ГРИЦАЙ зі синами і їх родинами
ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в понеділок, 9-го листопада 1992 р. в Тере-Гат, Індіяна відійшов у вічність, проживши 73 роки

бл. п.

БОГДАН (ДАНУСЬ) ДАНИЛЮК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю, 13-го листопада 1992 р. о год. 12-ій полудня на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — НІНА
племінниця — КАТРУСЯ ПАТЕРСОН
племінник — ІВАН ДАНИЛЮК
братова — СОНЯ ДАНИЛЮК

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в понеділок, 9-го листопада 1992 р., несподівано відійшов у вічність на 72-му році життя в Едісон, Н. Дж. наш найдорожчий і невіджалуваний

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, КУЗИН, ШВАҐЕР, ВУЙКО І СВАТ

бл. п. інж.

АНАТОЛЬ ВОВК

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 13-го листопада о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Mc Crisken, 2425 Plainfield Avenue, South Plainfield, N.J. 07080.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 14-го листопада о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві Успення Пресвятої Богородиці в Перт Амбой, Н. Дж., 634 Alta Vista Place, а опісля на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в смутку:

дружина — УЛЯНА
син — АНДРІЙ
дочки — ЛІДА з мужем МИХАЙЛОМ і сином ТОМЧИКОМ
ХРИСТЯ з мужем ДЖІМОМ і дочками СТЕФЦЕЮ і ЛЕСЕЮ
кузини — ЛЮБОМИР ЧУБАТИЙ з родиною
ЯРКО ЧУБАТИЙ з родиною
ОЛЯ ВЕЛЬТЕ з родиною
тета — МИРОСЯ ЧУБАТА
свати — АТАНАЗІЙ і МАРІЯ СВАРИЧЕВСЬКІ
шваґер — ЮРКО СВАРИЧЕВСЬКИЙ
посестра — ХРИСТИНА з родиною
та ближча і дальша родина в Америці та Україні

Замість квітів просимо складати пожертви в Науковому Товаристві ім. Шевченка на Фонд А. Вовка, 63 - 4th Avenue, New York, N.Y. 10003

Українські фармацевти Америки організуються

Враховуючи узгіднений вже реченець проведення І-ої Конференції Світової Федерації Фармацевтичних Товариств України і діяспори поміж Львівським Державним Медичним Інститутом та Українським Технічно-Господарським Інститутом в Мюнхені, Ініціятивний комітет українських фармацевтів Мишигену на своїх перших сходинах, які відбулися 21-го вересня 1992 року у Воррен, Міш. рішив відновити діяльність Товариства Українських Фармацевтів Америки, щоб в той спосіб зорганізовано взяти участь у проведенні і організації І-го Конгресу Світової Федерації Українських Фармацевтичних Товариств у Львові 17—19-го вересня 1993 року.

Ініціятивний комітет відновлення діяльности ТУФА закликає інші більші скупчення українських фармацевтів в Америці до створення чи відновлення діяльности ТУФА, щоб в той спосіб сприяти дальшому розвитку навчальної, наукової, практичної та виробничої галузей фармації в Україні.

За Ініціятивний комітет:

мгр фарм. Марія Зарицька
(313) 757-5571
мгр фарм. Мирон Федорів
(313) 549-3979

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

що молодий студентський активіст боронить з повним темпераментом свої погляди і уважає, що ми тут можемо багато допомогти Україні, але не в цей спосіб, як ми це досі робили, а лише переданням свого досвіду та знання. Це розуміється торкається в першу чергу молодих фахових сил, які, коли йдеться про фінансову допомогу, не завжди є такі щедрі, як старше покоління. Тому він так розраховує на своїх одноліткіа і на висліди своєї поїздки та плянованого конґресу, не зважаючи на те, що ми висловлюємо свої сумніви.

Але О. Васильців боронить не лише свої оптимістичні погляди, а хоче ще й подати свої думки на захист недавно закінченого страйку студентів в Україні, який, як каже, був дещо несправедливо схарактеризований у нашому щоденнинку.

— Прийміть до відома, що СУС є в Україні окремою політичною силою. Аналізуючи ситуацію, яка заіснувала із загостренням політичних і економічних проблем могло б було прийти до хаосу. Саме тому студенти вийшла на страйк з метою поправити ситуацію і дати масі населення ідею, яка б невтралізувала напруження і запобігла вибухові неспокоїв. Студенти не протестували проти Уряду, а проти парляменту, щоб показати людям справжнє обличчя більшости депутатів, щоб люди зрозуміли, що потрібно змінити Верховну Раду.

— Добре, а що ви осягнули коли страйк закінчився 23-го жовтня?

— Ми добилися двох важливих справ, а це перше — що більшість парляменту, яка є комуністична, сховала тепер голову, але і рівночасно тим показала своє справжнє обличчя, а подруге — студенти своїм страйком зневтралізували загальне напруження. Найголовніше однак це, що у висліді прийшла декляративна заява Руху, Конґресу Національно - Демократичних Сил „Нової України" і Всеукраїнського Об'єднання Спілок Трудовиків (ВОСТ) про об'єднання їхніх сил в антикомуністичний бльок.

— Значить ви вдоволені з переведення того страйку, хоча було стільки критичних голосів про нього?

— Я сприймаю кожну критику про цей страйк, але хочу зазначити, що ви висту пали в тому випадку як політична сила, а не „лише студенти", і ми уважаємо, що знаходимося на правильному шляху. А дальшим кроком на цьому шляху буде об'єднання усіх сил для будови України, як держави, що стане в числі інших европейських — до того саме мусить нам допомогти заплянований студентськи конгрес і з'єднання усіх українських студентських організацій.

ПРЕЗИДЕНТ-ЕЛЕКТ Билл Клінтон і його асистенти підготовляються до економічної конференції, яка повинна відбутися ще перед Різдвом і різдв'яними вакаціями, правдоподібно у Літл Рок, Аркенсо, теперішньому осідку Клінтона. Ще коротко перед президентськими виборами і після них існували познаки поправи економіки, про що повідомляли не тільки засоби масової інформації, але також офіційні урядові особи. Клінтон і його найближчі співробітники відкидають такі твердження і стоять на становищі, що економіка залишилася дуже кволою. На їхню думку запрошені до участи в економічній конференції повинні розпочинати власне від тих найслабших місць, щоб не допустити до нової раптової рецесії і збільшення відсотку безробіття. Клінтон сприймає цілість економіки в чорних красках, — *кажуть політичні й економічні спостерігачі*, які не вірять, що економічна конференція ще до інавгурації нововибраного Президента принесе які-небудь успіхи.

ЧЕЛСІ КЛІНТОН, ЄДИНА донька президента-електа Билла Клінтона, яка допомагала батькові у веденні виборчої кампанії і взяла була вакації на кілька місяців зі школи, повернулася до своєї класи. Ситуація однак змінилася, бо вона тепер стала донькою Президента З'єднаних Стейтів Америки і тому підлягає під опіку секретної служби. Члени цієї служби відбули з нею двогодинну розмову і дали їй усі інформації обережности, не порушуючи, очевидно, нормального процесу навчання і поведінки молодої людини в школі і у спілкуванні з товаришами. Перший день два автомобілі з працівниками секретної служби супроводжали її до школи. Мама Челсі, Гілларі Клінтон, зустрічалась з дирекцією школи і обговорила з ними проблеми безпеки доньки. Найбільшою потіхою для середньошкільниці було те, що її привітали в школі не тільки вчителі, але й співтоварищі і співтоваришки і перший раз назвали її „донькою Президента".

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ НА РИНКУ збірник про американців в цифрах і фактах, тобто „портрет Америки", як називають статистичний збірник кореспонденти. Книга, яка обіймає 979 сторінок, включає, за словами демографа Карла Гоба, всі потрібні для журналістів, переписного бюра й людей інших фахів інформації: де ми живемо, як часто трапляють ся політичні і кримінальні вбивства і навіть список багатодітних родин в ЗСА. Книга статистики виходить вже 112 років підряд. Серед статистики є також інформація, що американська молодь, зокрема студентська, більше почала цікавитись країнами Східньої Европи і екзотичними азійськими державами, найбільше Японією. Є також дані, що число злочинців, засуджених на кару смерти збільшилося за два останні роки з 595 до 2,256 осіб. Книга, кажуть спостерігачі, викликає широке зацікавлення у спільноті і розходиться дуже скоро.

ДО ВІЙНИ З ІНДІЄЮ закликав „правовірних" лідер впливової пакистанської політичної партії Джамаат-і-іслямі Гуссейн Ахмед. Присягаючи як керівник цієї правої партії, що об'єднує ісламських фундаменталістів Пакистану, він заявив: „Нема ніякого іншого способу, крім війни, щоб розв'язати кашмірську проблему. Ми хочемо, щоб уряд Пакистану зважився на сміливий крок". Ахмед визнав, що очолювана ним партія займається вишколом бойовиків, які ведуть активну антиурядову діяльність в індійському стейті Джамму і Кашмір.

„МОРСЬКИЙ БАЛЬ"

Іст Гановер, Н.Дж. — Пластовий курінь „Чорноморці" влаштовує 11-ий „Морський баль", який відбудеться тут у готелі „Рамада", дорога ч. 10 в Іст Гановер, у п'ятницю, 27-го листопада (вікенд Дня Подяки), початок о год. 9-ій вечора. Вечірній одяг. У справі замовлення столиків слід телефонувати до Олега Колодія (201) 763-1797.